

УДК 355.588:347.132.15

О. С. Биков,
здобувач, начальник навчально-методичного центру цивільного захисту та безпеки
життєдіяльності Черкаської області

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З ПРОБЛЕМ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ: АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

О. Bykov,
bread-winner, chief, educational-methodical center of civil defence and safety of vital functions of the Tcherkasy area

AN ANALYSIS OF SCIENTIFIC RESEARCHES IS FROM THE PROBLEMS OF STATE
ADMINISTRATION IN THE FIELD OF CIVIL DEFENCE: ACTUAL DIRECTIONS OF RESEARCH

Проведено аналіз дисертаційних досліджень вітчизняних вчених з проблем державного управління у сфері цивільного захисту.

The analysis of dissertation researches of domestic scientists is conducted on the problems of state administration in the field of civil defence.

Ключові слова: державне управління, цивільний захист, надзвичайна ситуація, механізми та методи управління, цивільна безпека.

Key words: civil defence, extraordinary situation, mechanisms and management methods, civil safety.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Досвід ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій структурними підрозділами ДСНС України свідчить про те, що існують суттєві проблеми в організації управління під час виконання ними поставлених завдань. Це зумовлене насамперед тим, що обстановка в зоні надзвичайної ситуації змінюється швидше, ніж проходить цикл управління і приймаються рішення на їх ліквідацію. Тому на даний час виникла проблема дослідження структурно-функціональних механізмів державного управління територіальних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту України.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ І ПУБЛІКАЦІЙ

У статті, а саме: у [1], розглядалися основні завдання та функції органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту в Україні, досліджено їхню систему та структуру, удосконалено понятійний апарат сфери цивільного захисту. У [2] проведено комплексний аналіз чинників, що впливають на ефективність і надійність державного управління за умов надзвичайних ситуацій, досліджено особливості функціонування механізму державного управління за умов надзвичайних ситуацій на основі імовірнісного характеру їх виникнення. За результатами дослідження [3] обґрунтовано теоретико-методологічні засади державного управління у сфері забезпечення національної безпеки України, актуальні напрямки та пропозиції щодо підвищення його ефективності за сучасних умов проведено оцінку ефективності управління в органах державної виконавчої влади (на прикладі районних державних адміністрацій).

Постановка завдання: провести аналіз попередніх наукових досліджень з проблематики управління у надзвичайній ситуації та визначити коло недостатньо досліджених питань у сфері цивільного захисту.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

У дисертації Тищенко В.О. вперше розроблено методику комплексного оцінювання стану системи цивільного захисту держави, яка на відміну від існуючих

враховує п'ятдесят один фактор, використано новий узагальнений показник загальносистемного рівня, як кількісний показник, що дозволяє за сукупністю показників системного рівня оцінити якість функціонування механізму державного управління у сфері цивільного захисту, ґрунтується на використанні інтегрально-програмного середовища "Система багаторівневого аналізу інформації і підтримки прийняття рішення" (МАІ) і дозволяє визначити кількісні і якісні показники стану системи цивільного захисту [24].

У дисертації Жукової Л.А. розглядалися основні завдання та функції органів виконавчої влади у сфері цивільного захисту в Україні, досліджено їхню систему та структуру, удосконалено понятійний апарат сфери цивільного захисту, а саме: розкрито зміст понять "безпека", "ризик", "прийнятний ризик", "надзвичайна ситуація" [1].

У дисертації Клименко Н.Г. проведено комплексний аналіз чинників, що впливають на ефективність і надійність державного управління за умов надзвичайних ситуацій, досліджено особливості функціонування механізму державного управління за умов надзвичайних ситуацій на основі імовірнісного характеру їх виникнення [2].

Особливістю дисертації Ситника Г.П. є те, що в ній досліджено багатофакторний взаємозв'язок безпеки держави, суспільства, людини та середовища їх розвитку, національної та міжнародної безпеки з процесами глобалізації та регіоналізації на основі поглибленого системного світоглядно-філософського, політологічного, правового, соціально-економічного і воєнно-політичного аналізу [3].

У дисертації Труша О.О. досліджено проблеми структурно-функціонального забезпечення територіального управління запобіганням та ліквідацією надзвичайних ситуацій, визначено місце Державної пожежної охорони України в системі попередження та ліквідації надзвичайних ситуацій та структуру її функцій як засади організаційної структури органів управління, виявлено залежність ефективності організації роботи з попередження надзвичайних ситуацій і динаміки оперативного реагування у разі їх виникнення від розподілу функцій та побудови структур управління в Державній пожежній охороні [4].

У дисертації Шпильового І.М. на основі системного аналізу механізмів державного регулювання у сфері природно-техногенної безпеки встановлено ефективність їх застосування на загальнодержавному (національному) та регіональному рівнях й обґрунтовано напрями оптимізації [5].

У дисертації Ковалевської Ю.С. порушено проблеми державного управління процесами забезпечення екологічної безпеки в Україні, проведено системний аналіз місця екологічної безпеки у контексті національної безпеки України, її сутності, змісту і специфіки [6].

Дисертація Семенченка А.І. присвячена дослідженню проблемних питань стратегічного планування у сфері державного управління національною безпекою України. В роботі розкрито теоретико-методологічні засади стратегічного планування у сфері державного управління національною безпекою [7].

У дисертації Шойка В.А. проведено комплексний аналіз соціально-психологічного забезпечення діяльності рятувальних підрозділів цивільної оборони МНС України у надзвичайних ситуаціях наприкінці ХХ — початку ХХІ ст., визначено характерні риси основних шляхів соціально-психологічного забезпечення професійної діяльності у підрозділах рятувальників та розкриті об'єктивні і суб'єктивні фактори, що впливали на цей процес, досліджено основні погляди стосовно системи психологічного забезпечення як умови оптимізації професійної діяльності колективу, виявлено основні тенденції розвитку системи соціально-психологічного забезпечення підрозділів МНС та надані можливі напрями використання отриманого досвіду в сучасних умовах [8].

У дисертації Підгайного А.В. на основі комплексного аналізу та узагальнення досвіду формування та розвитку системи підготовки офіцерських кадрів для МНС України наприкінці ХХ — початку ХХІ ст. визначено головні фактори, що впливали на розбудову системи підготовки офіцерських кадрів для МНС України за розглянутий історичний період, розкрито характерні риси та особливості її становлення та розвитку [9].

У дисертації Слуговіна В.І. проаналізовано статус армії в системі суспільних відносин, зважаючи на політичний, соціальний та системний підходи, виявлено чинники, що впливають на ступінь децентралізації державної влади в армії України, проаналізовано характеристики класичних моделей державного керування у військовій сфері [10].

У дисертації Доманського В.А. здійснено комплексний аналіз державного управління пожежною безпекою в умовах нової суспільно-політичної ролі держави в процесі розвитку державотворення в Україні, узагальнено історичний досвід формування і розвитку державного управління у сфері пожежної безпеки зарубіжних країн і України, а також розкрито зміст принципів, функцій, методів і форм державного управління у цих країнах за умов історичної зміни змісту та характеру державного управління [11].

У дисертації Довганя А.І. на основі розробленої системи оцінок, критеріїв і показників безпеки життєдіяльності населення визначено її кількісні параметри і тенденції в Україні та регіонах, що дозволило визначити загальний рівень природно-техногенної безпеки життєдіяльності населення регіонів, а також провести відповідне районування території, розроблено комп'ютерно-інформаційне забезпечення дослідження природно-техногенної безпеки України та окремих регіонів, що дозволяє аналізувати великий обсяг статистичної інформації і переводити її у графоаналітичний та картографічний формати, а також може бути основою для прогнозування можливості виникнення НС природного та техногенного характеру [12].

У дисертації Бегуна В.В. на основі аналізу існуючих методів управління техногенною безпекою розроблено нову методику оцінки техногенного ризику виробницт-

ва на основі побудови та дослідження імітаційних структурно-логічних моделей безпеки виробництва з урахуванням можливих помилок персоналу, розроблено метод перетворення багатофакторної системи параметрів, що характеризують безпеку виробництва [13].

У дисертації Бендюга В.І. на основі всебічної оцінки техногенної безпеки промислових підприємств запропоновано новий підхід до оцінки техногенного ризику промислових підприємств, який базується на використанні безрозмірних індексних показників, небезпечність підприємства розглянуто у аспекті наявності на ньому токсичних, пожежо- та вибухонебезпечних речовин, розроблено методологію оцінки безпечності промислових підприємств з урахуванням індексів ризику та потенційної шкоди. Як узагальнений критерій техногенної безпеки підприємства запропоновано індекс відносної небезпечності, розроблений з використанням функції бажаності Харінгтона на базі чотирьох основних індексних показників методології [14].

У дисертації Терент'євої А.В. досліджено актуальні проблеми управління процесом ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру формуваннями Державної служби медицини катастроф України [15].

У дисертації Іщенко І.Г. розроблено методичні підходи до аналізу та прогнозування природно-техногенної безпеки великих міст України, розроблено і обґрунтовано принципи, завдання, функції та інструменти запровадження системи екологічного страхування [16].

У дисертації Томка П.П. на підставі аналізу опублікованих документів та статистичних матеріалів розкрито з історичної точки зору процес організації та здійснення заходів міжнародного співробітництва України наприкінці ХХ — початку ХХІ ст., в тому числі з країнами СНГ, у сфері цивільного захисту [17].

У дисертації Кузніченка С.О. досліджено Управління органами внутрішніх справ в особливих умовах, викликаних аномальними явищами техногенного і природного характеру (організаційно-правові питання) [25].

У дисертації Андрєєва С.О. проаналізовано недоліки організаційно правового механізму державного управління цивільним захистом на регіональному рівні [26].

У дисертації Волянського П.Б. розроблено наукові положення та отримано нові науково обґрунтовані результати, що розкривають та встановлюють теоретико-методологічні засади державного управління медичним захистом населення від наслідків надзвичайних ситуацій [27].

У монографії Криничної І.П. "Державне управління процесами забезпечення радіаційної безпеки в Україні" на основі аналізу широкого кола джерел досліджено теоретико-прикладні аспекти державного управління процесами забезпечення радіаційної безпеки в Україні, здійснено комплексний аналіз основних проблем управління, а саме: розкрито стан наукової розробки проблеми управління у сфері безпечної життєдіяльності населення, зроблено висновок, що система управління повинна бути спрямована на удосконалення державного управління щодо системи медико-соціального забезпечення населення, яке постраждало наслідок Чорнобильської катастрофи [18].

У монографії Гур'єва С.О., Терент'євої А.В., Волянського П.Б. "Кризовий менеджмент та принципи управління ризиками в процесі ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій" досліджені питання управління ліквідацією наслідків надзвичайних ситуацій, зокрема медико-санітарних, а також принципи створення систем управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій [20].

У збірнику наукових праць "Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України" (випуск 4 Удосконалення державної політики у сфері запобігання...) досліджено проблеми у сфері забезпечення попередження та реагування на надзвичайні ситуації техноген-

ного та природного характеру та акти ядерного тероризму, кращого досвіду країн-членів та країн-партнерів НАТО у сфері запобігання і реагування на надзвичайні ситуації, вітчизняної нормативно-правової бази щодо попередження та реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру стану та тенденцій розвитку співробітництва України з НАТО та ЄС у цій сфері, зарубіжного досвіду організації реагування на терористичні акти щодо критичної інфраструктури держави [21].

У науковій праці "Управління техногенною безпекою України" Буравльов Є.П., Гетьман В.В. на основі порівняльного аналізу європейського та вітчизняного законодавства у сфері техногенної безпеки досліджені тенденції розвитку техногенних загроз, сучасні принципи протидії техногенним аваріям і катастрофам, напрацьовані наукові засади, а також перспективи щодо ефективного державного управління техногенною безпекою [22].

У Методичних рекомендаціях "Організація управління в надзвичайних ситуаціях" за заг. редакцією В.М. Антонця упорядковано понятійний апарат у сфері цивільного захисту, розкрито зміст системи управління у надзвичайних ситуаціях як складової державного управління та наведено повноваження складових системи управління, викладено методи роботи керівництва органів виконавчої влади при загрозі виникнення надзвичайної ситуації, складові пунктів управління, забезпечення ліквідації надзвичайних ситуацій [23].

ВИСНОВКИ

Аналіз попередніх наукових досліджень проблем державного управління у сфері цивільного захисту свідчить про те, що основними напрямками цих досліджень є дослідження проблем функціонування системи державного управління у сфері цивільного захисту на етапі запобігання виникненню надзвичайних ситуацій та ліквідації їх наслідків.

У той же час недостатньо досліджено структурно-функціональні механізми державного управління територіальних підсистем Єдиної державної системи цивільного захисту України.

Література:

1. Жукова Л.А. Державне управління у сфері цивільного захисту в Україні: функціонально-структурний аспект: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Жукова Лілія Анатоліївна. — К., 2007. — 212 с.
2. Клименко Н.Г. Особливості державного управління в умовах надзвичайних ситуацій: теоретичний та історичний аспекти: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.01 / Клименко Н.Г. — К., 2008. — 225 с.
3. Ситник Г.П. Державне управління у сфері забезпечення національної безпеки України: теорія і практика: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з держ. управління: спец. 25.00.01 "Теорія та історія державного управління" / Г.П. Ситник. — Київ, 2007. — 36 с.
4. Труш О.О. Структурно-функціональне забезпечення територіального управління запобіганням та ліквідацією надзвичайних ситуацій (на прикладі Управління пожежної безпеки в Харківській області): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / О.О. Труш. — Київ, 2003. — 26 с.
5. Шпильовий І.М. Державне регулювання у сфері природно-техногенної безпеки України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / І.М. Шпильовий. — Київ, 2008. — 23 с.
6. Ковалевська Ю.С. Державне управління процесами забезпечення екологічної безпеки в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / Ю.С. Ковалевська. — Донецьк, 2009. — 18 с.

7. Семенченко А.І. Стратегічне планування у сфері державного управління національною безпекою: автореф. дис. доктора наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / А.І. Семенченко. — Київ, 2008. — 36 с.

8. Шойко В.А. Соціально-психологічне забезпечення діяльності рятувальних підрозділів цивільної оборони МНС України у 2000—2006 рр. (Історичний аспект): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 20.02.22 "Військова історія" / В.А. Шойко — Львів, 2007. — 20 с.

9. Підгайний А.В. Становлення та розвиток системи підготовки офіцерських кадрів МНС України на прикінці ХХ — початку ХХІ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 20.02.22 "Військова історія" / А.В. Підгайний. — Львів, 2009. — 22 с.

10. Слуговін В.І. Трансформація системи державного управління у військовій сфері: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / В.І. Слуговін. — Донецьк, 2004. — 21 с.

11. Доманський В.А. Державне управління пожежною безпекою України (організаційно-правовий аналіз за матеріалами діяльності Державного департаменту пожежної безпеки): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Доманський Віктор Анатолійович. — К., 2004. — 204 с.

12. Довгань А.І. Природно-техногенна безпека життєдіяльності населення України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. географ. наук: спец. 11.00.02 "Економічна та соціальна географія" / А.І. Довгань. — Київ, 2008. — 23 с.

13. Бегун В.В. Розробка методів управління техногенною безпекою міста на основі імовірнісних структурно-логічних моделей небезпек виробництв: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 21.06.01 "Екологічна безпека" / В.В. Бегун. — Київ, 2007. — 20 с.

14. Бендюг В.І. Система оцінки техногенної безпеки промислових підприємств: методологія та алгоритм розрахунку: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: спец. 21.06.01 "Екологічна безпека" / В.І. Бендюг. — Київ, 2005. — 19 с.

15. Терент'єва А.В. Державне управління медичним захистом за умов надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / А.В. Терент'єва. — Київ, 2010. — 36 с.

16. Іщенко Г.Г. Механізми державного регулювання природно-техногенної безпеки великих міст: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 "Механізми державного управління" / Г.Г. Іщенко. — Київ, 2009. — 21 с.

17. Томко П.П. Міжнародне співробітництво України в галузі реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру (кінець ХХ — початок ХХІ ст.): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. іст. наук: спец. 20.02.22 "Військова історія" / П.П. Томко. — Львів, 2009. — 20 с.

18. Кринична І.П. Державне управління процесами забезпечення радіаційної безпеки в Україні / Ірина Петрівна Кринична. — Дніпропетровськ: Пороги, 2009. — 303 с.

19. Основи управління в органах і підрозділах МНС України / [Альбошій О.В., Болотських М.В., Кулешов М.М., та ін.]; за ред. В.П. Садкового. — Х.: УЦЗУ, 2009. — 310 с.

20. Гур'єв С.О. Кризовий менеджмент та принципи управління ризиками в процесі ліквідації медико-санітарних наслідків надзвичайних ситуацій / Гур'єв С.О., Терент'єва А.В., Волянський П.Б. — К.: Парламентське видавництво, 2008. — 147 с.

21. Дослідження і розробки у сфері євроатлантичної інтеграції України: [зб. наук. праць № 4].

22. Буравльов Є.П. Управління техногенною безпекою України / Є. Буравльов, В. Гетьман. — К.: Логос, 2006. — 235 с.

23. Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій: зб. нормат. док. Т. 2 / за заг. ред. В.М. Антонця. — К. — 2007. — 303 с. — (Організація управління в надзвичайних ситуаціях).

24. Тищенко В.О. Державне управління у сфері цивільного захисту: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Тищенко В.О. — К. — 2011. — 225 с.

25. Кузніченко С.О. Становлення та розвиток інституту надзвичайних адміністративно-правових режимів: дис. ... канд. юр. наук: 12.00.00 / Тищенко В.О. — К. — 2012. — 182 с.

26. Андреев С.О. Організаційно-правовий механізм державного управління цивільним захистом: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Андреев С.О. — К., 2010. — 185 с.

27. Волянський П.Б. Теоретичні засади державного управління медичним захистом населення від наслідків надзвичайних ситуацій в Україні: дис. ... д. наук з держ. упр.: 25.00.02 / Волянський П.Б. — К., 2014. — 489 с.

References:

1. Zhukova, L.A. (2007), "Public Administration for Civil Protection in Ukraine: functional and structural aspects", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

2. Klymenko, N.H. (2008), "Features of public administration in emergency situations: a theoretical and historical aspects", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

3. Sytnyk, H.P. (2007), "State management in the field of national security of Ukraine: Theory and Practice", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

4. Trush, O.O. (2003), "Structural and functional maintenance of territorial control prevention and liquidation of emergency situations (for example, management of fire safety in the Kharkiv region)", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

5. Shpyl'ovyy, I.M. (2008), "State regulation of natural and technogenic security of Ukraine" Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

6. Kovalevs'ka, Yu.S. (2009), "Public administration processes to ensure environmental safety in Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

7. Semenchenko, A.I. (2008), "Strategic planning in public administration national security", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

8. Shojko, V.A. (2007), "Social and psychological support of the civil defense rescue units of the Ministry of Emergencies of Ukraine, 2000—2006 (Historical aspects)", Abstract of Ph.D. dissertation, History, Natsional'nyj universytet "L'vivs'ka Politekhnik", L'viv, Ukraine.

9. Pidhajnyj, A.V. (2009), "The formation and development of the training of officers Emergencies of Ukraine at the end of XX — beginning of XXI century". Abstract of Ph.D. dissertation, History, Natsional'nyj universytet "L'vivs'ka Politekhnik", L'viv, Ukraine.

10. Sluhovin, V.I. (2004), "The transformation of governance in the military sphere", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Donets'k, Ukraine.

11. Domans'kyj, V.A. (2004), "State Government fire safety Ukraine (organizational and legal analysis on the materials of the State Department of Fire Safety)", Abstract of Ph.D. dissertation, legal Sciences, Natsional'na Akademiia vnutrishnikh sprav Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

12. Dovhan', A.I. (2008), "Environmental and technical safety of the population Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Geography, Kyiv, Ukraine.

13. Biehun, V.V. (2007), "Development of technical security management of the city-based probabilistic structural and logical models dangers production", Abstract of Ph.D. dissertation, Ecological security, Instytut problem matematychnykh mashyn i system, Kyiv, Ukraine.

14. Bendiuh, V.I. (2005), "Evaluation system of technological safety industry: methodology and calculation algorithm", Abstract of Ph.D. dissertation, Ecological security, Kyiv, Ukraine.

15. Terent'ieva, A.V. (2010), "State management of health protection in conditions of natural and technogenic character", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

16. Ischenko, H.H. (2009), "Mekhanizmy derzhavnoho rehuliuвання pryrodno-tekhnohennoi bezpeky velykykh mist", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Natsional'na akademiia derzhavnoho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

17. Tomko, P.P. (2009), "Ukraine International cooperation in emergency situations of technogenic and natural character (late twentieth — early XXI st.)", Abstract of Ph.D. dissertation, History, Natsional'nyj universytet "L'vivs'ka Politekhnik", L'viv, Ukraine.

18. Krynychna, I.P. (2009), Derzhavne upravlinnia protsesamy zabezpechennia radiatsijnoi bezpeky v Ukraini [Ukraine International cooperation in emergency situations of technogenic and natural character (late twentieth — early XXI st.) Public administration processes to ensure radiation safety in Ukraine], Porohy, Dnipropetrovs'k, Ukraine.

19. Al'boschij, O.V. Bolots'kykh, M.V. and Kulieshov, M.M. ta in. (2009), Osnovy upravlinnia v orhanakh i pidrozdilakh MNS Ukrainy [Management Basics in the organs and units of Emergencies of Ukraine], Kharkiv: Ukraine.

20. Hur'iev, S.O. Terent'ieva, A.V. and Volians'kyj, P.B. (2008), Kryzovyy menedzhment ta pryntsyipy upravlinnia ryzykamy v protsesi likvidatsii medyko-sanitarnykh naslidkiv nadzvychajnykh sytuatsij [Crisis management and risk management principles in the process of liquidation of the health consequences of emergencies], Parlaments'ke vydavnytstvo.zb. nauk. prats', vol. 4, Kyiv, Ukraine.

21. Yevroatlankyinform (2006), Doslidzhennia i rozrobky u sferi ievroatlantychnoi intehtatsii Ukrainy [Research and development in the Euro-Atlantic integration of Ukraine], Kyiv, Ukraine.

22. Buravl'ov, Ye.P. and Het'man, V.V. (2006), Upravlinnia tekhnohennoi bezpekoiu Ukrainy [Management of technical security Ukraine], Lohos, Kyiv, Ukraine.

23. Antonets, V.M. (2007), Zakhyst naselennia i terytorij vid nadzvychajnykh sytuatsij [Protection of population and territories from emergency situations], Kyiv, Ukraine.

24. Tyschenko V.O. (2012), "Public Administration for Civil Protection", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Akademiia munitsypal'noho upravlinnia, Kyiv, Ukraine.

25. Kuznichenko, S.O. (2012), "The formation and development of the institute emergency legal and administrative regimes", Abstract of Ph.D. dissertation, legal Sciences; finansove pravo, Kharkivs'kyj natsional'nyj universytet vnutrishnikh sprav, Kharkiv, Ukraine.

26. Andriev, S.O. (2010), "Organizational and Legal Mechanism of Public Administration of Civil Protection", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Kyiv, Ukraine.

27. Volians'kyj, P.B. (2014), "Theoretical foundations of public administration of health protection of the population from the effects of emergencies in Ukraine", Abstract of Ph.D. dissertation, Public Administration, Instytut zakonodavstva Verkhovnoi rady Ukrainy, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 11.06.2014 р.